

Брюксел, 27 юни 2019 г.
(OR. en)

9134/19

Междуетноститутитионално досие:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	8838/19
№ док. Ком.:	7015/19
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно насоките за политиките за заетост на държавите членки – Приемане

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 27 февруари 2019 г., въз основа на член 148, параграф 2 от ДФЕС, Комисията представи предложение за решение на Съвета относно насоките за политиките за заетост на държавите членки. Комисията предлага насоките за политиките за заетостта на държавите членки от 2018 г. да останат в сила и за 2019 г. През 2018 г. тези насоки бяха съгласувани с принципите на Европейския стълб на социалните права¹.

¹ За първи път насоките за заетостта бяха приети заедно като интегриран пакет през 2010 г., успоредно с широките икономически насоки, които са в основата на стратегията „Европа 2020“.

Комитетът по заетостта (EMCO) представи на Съвета становището си² относно насоките за заетостта, а Комитетът за социална закрила (SPC) даде принос във връзка със социалните аспекти на насоките. В своята работа и двата комитета отчетоха надлежно становището на Европейския парламент, което беше прието на пленарното му заседание от 20 март 2019 г.

На заседанието си от 21—22 март 2019 г. Европейският съвет разгледа състоянието на заетостта в Съюза и прие заключения по въпроса.

Въз основа на работата на комитетите Работна група „Социални въпроси“ разгледа предложението на 6 май 2019 г. По този начин Работна група „Социални въпроси“ взе предвид и становището на Европейския парламент за одобрение на предложението на Комисията, без да го изменя.

Комитетът на регионите реши да не излиза със становище по предложението³. Становището на Европейския икономически и социален комитет беше прието на пленарното му заседание от 20 юни 2019 г.

Съветът вече разполага с всички необходими становища за разглеждането на насоките за заетостта за 2019 г.

Текстът на насоките за заетостта е приложен по-долу за сведение (приложение I).

II. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комитетът на постоянните представители се приканва да разгледа пълния пакет от становища и, ако е целесъобразно, да препоръча на Съвета (EPSCO) да приеме насоките за заетостта на своето заседание на 8 юли 2019 г., във вида, в който са финализирани от юрист-лингвистите и изложени в документ 10475/19.

² Писмо от председателя на EMCO от 29 април 2019 г.

³ Писмо на Комитета на регионите от 8 май 2019 г.

Насоки за заетостта, изложени в Решение (ЕС) 2018/1215 и в документ 7015/19 на Комисията

Насока 5: Насърчаване на търсенето на работна ръка

Държавите членки следва да подпомагат създаването на качествени работни места, включително чрез намаляване на пречките, които срещат предприятията при наемането на работници, чрез насърчаване на отговорното предприемачество и действителната самостоятелна заетост и чрез подкрепа за създаването и разрастването на микро- и малки предприятия. Държавите членки следва активно да насърчават социалната икономика и да стимулират социалните иновации. Държавите членки следва да насърчават иновативните форми на труд, които създават възможности за качествени работни места.

Данъчната тежест следва да се измести от труда към други източници на данъчни приходи, които не са толкова неблагоприятни за заетостта и растежа, като се отчита преразпределителният ефект на данъчната система и същевременно се защитават приходите, с които да се осигури адекватна социална закрила и разходи за стимулиране на растежа.

Като зачитат автономността на социалните партньори, държавите членки следва да насърчават прозрачни и предвидими механизми за определяне на заплатите, които да позволят приспособимостта на заплащането към динамиката на производителността и да гарантират справедливо възнаграждение за достоен стандарт на живот. Тези механизми следва да отчитат разликите в нивата на умения и различията при икономическите резултати на отделните региони, сектори и дружества. Като зачитат националните практики, държавите членки и социалните партньори следва да гарантират адекватни минимални равнища на заплащане, като отчитат тяхното въздействие върху конкурентоспособността, създаването на работни места и бедността сред работещите.

Насока 6: Повишаване на предлагането на работна ръка и подобряване на достъпа до заетост, умения и компетентности

В контекста на технологичните, екологични и демографски промени, държавите членки, в сътрудничество със социалните партньори, следва да насърчават производителността и пригодността за заетост посредством адекватно предлагане на подходящи знания, умения и компетентности през целия трудов живот на хората в отговор на настоящите и бъдещите нужди на пазара на труда. Държавите членки следва да направят необходимите инвестиции в първоначалното и продължаващото образование и обучение (учене през целия живот). Те следва да работят заедно със социалните партньори, доставчиците на услуги в сферата на образованието и обучението, предприятията и други заинтересовани страни за преодоляване на структурните слабости в системите на образование и обучение и за осигуряване на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот. Те следва да се стремят да гарантират прехвърлянето на правото на обучение при преходите в професионалния живот. Това следва да даде възможност на всички хора да предвиждат и по-добре да се приспособяват към нуждите на пазара на труда и успешно да се справят с преходите, като по този начин се увеличи цялостната устойчивост на икономиката спрямо сътресения.

Държавите членки следва да утвърждават равните възможности за всички в сферата на образованието, включително образованието в ранна детска възраст. Те следва да повишат общото ниво на образование, по-специално на най-слабо квалифицираните и учащите се в неравностойно положение. Те следва да гарантират високи образователни постижения, да повишат основните умения, да намалят броя на младите хора, напускащи преждевременно училище, и да увеличат участието на възрастните в продължаващо образование и обучение. Държавите членки следва да засилят обучението в процеса на работа в своите системи за професионално образование и обучение (включително чрез качествени и ефективни стажове), да адаптират в по-голяма степен висшето образование към нуждите на пазара на труда, да подобрят наблюдението и прогнозирането на нуждите от умения, да повишат видимостта и съпоставимостта на уменията и да разширят възможностите за признаване и валидиране на уменията и компетентностите, придобити извън формалното образование и обучение. Те следва да актуализират и увеличат предоставянето и възприемането на гъвкави форми на продължаващо професионално образование и обучение. Държавите членки следва също да оказват подкрепа на нискоквалифицираните възрастни да поддържат или развиват пригодността си за заетост в дългосрочен план чрез насърчаване на достъпа до качествени възможности за обучение и възползването от тях, чрез създаването на схеми за повишаване на уменията, включително оценка на уменията, предлагане на образование и обучение, които отговарят на възможностите на пазара на труда, и валидиране и признаване на придобитите умения.

Следва да се предприемат действия за преодоляване на безработицата и липсата на трудова активност, включително чрез ефективно, навременно, координирано и адаптирано подпомагане въз основа на подкрепа за търсене на работа, обучение и преквалификация. С цел значително намаляване и предотвратяване на дългосрочната и структурната безработица следва да се използват всеобхватни стратегии, които включват изготвянето на задълбочена индивидуална оценка най-късно след 18 месеца безработица. Към младежката безработица и проблема с младите хора, които не работят и не са ангажирани с образование или обучение, следва да продължи да се подхожда чрез предотвратяване на преждевременното напускане на училище и структурно подобряване на прехода от училище към работното място, включително чрез пълноценното прилагане на гаранцията за младежта⁴.

Държавите членки следва да се стремят към премахване на пречките и демотивиращите фактори, както и към предоставяне на стимули за участие на пазара на труда, особено при хората, които са най-отдалечени от него. Държавите членки следва да подкрепят адаптирана работна среда за хората с увреждания, включително чрез целева финансова подкрепа и услуги, които им дават възможност да участват на пазара на труда и в обществото.

Държавите членки следва да гарантират равенство между половете и по-голямо участие на жените на пазара на труда, включително чрез осигуряването на равни възможности и кариерно развитие и премахване на пречките пред участието. Следва да се преодолее разликата в заплащането на жените и мъжете, включително като се гарантира равното заплащане за равен труд или за труд с равна стойност. Следва да се насърчава съвместяването на професионалния, семейния и личния живот, както за жените, така и за мъжете, по-специално чрез достъп до дългосрочни грижи и достъпно и качествено образование и услуги за грижи в ранна детска възраст. Държавите членки следва да гарантират достъп на родителите и другите лица с отговорности за полагане на грижи до подходящи отпуски по семейни причини и гъвкави схеми на работа, с цел да постигнат равновесие между професионалния, семейния и личния живот, както и да насърчават балансираното използване на тези права между жените и мъжете.

⁴ ОВ С 120, 26.4.2013 г., стр. 1

Насока 7: Подобряване на функционирането на пазарите на труда и ефективността на социалния диалог

С цел да се извлече максимална полза от динамичната и продуктивна работна сила и новите трудови и бизнес модели, държавите членки следва да работят съвместно със социалните партньори по принципи за съчетаване на гъвкавост и сигурност, които постигат равновесие между правата и задълженията. Те следва да намалят и предотвратят сегментирането на пазара на труда, да се борят с недекларирания труд и да насърчават прехода към безсрочни форми на заетост. Правилата за защита на заетостта, трудовото право и компетентните институции следва да осигуряват както подходящи условия за наемане на работа, така и необходимата гъвкавост за работодателите, за да могат бързо да се адаптират към промените в икономическите условия, като същевременно запазват необходимата сигурност и здравословна, безопасна и добре приспособена работна среда за работниците. Трудовите правоотношения, които водят до несигурни условия на труд, следва да се предотвратяват, включително чрез борба срещу злоупотребата с нетипични договори. В случай на неправомерно уволнение следва да се гарантира достъп до ефективно и безпристрастно разрешаване на спорове и правото на правна защита, включително подходящо обезщетение.

Целта на политиките следва да бъде да подобряват и да подкрепят участието на пазара на труда, намирането на съответствие между търсенето и предлагането на пазара на труда, както и преходите. Държавите членки следва да предприемат ефективни действия за активизиране и създаване на възможности за труд на хората, които могат да участват на пазара на труда. Държавите членки следва да засилят ефективността на активните политики по заетостта, като повишат тяхната целенасоченост, информационно покритие, обхват и като установят по-добра връзка между тях и подпомагането на доходите на безработните лица, докато търсят работа, въз основа на техните права и задължения. Държавите членки следва да се стремят към по-ефективни и ефикасни публични служби по заетостта, като гарантират, че те предоставят навременно и съобразено с конкретните нужди подпомагане на търсещите работа, подкрепа за търсенето в рамките на пазара на труда и прилагат управление въз основа на постигнатите резултати.

Държавите членки следва да предоставят на безработните лица подходящи обезщетения за безработица с разумна продължителност, в съответствие с внесените от лицето вноски и с националните правила за допустимост. Тези обезщетения не следва да бъдат демотивиращ фактор за своевременното завръщане към заетост и следва да бъдат съпътствани от активни политики по заетостта.

Следва да се насърчава мобилността на учащите се и работещите, за да се повиши нивото на уменията, които спомагат за пригодността за заетост, и за да се използва пълният потенциал на европейския пазар на труда. Следва да се отстранят пречките пред мобилността в образованието и обучението, професионалните и личните пенсии и признаването на квалификациите. Държавите членки следва да предприемат действия, с които да гарантират, че административните процедури не представляват ненужна пречка за заетост на граждани на други държави членки. Освен това държавите членки следва да не допускат злоупотреба с действащите правила и да обърнат внимание на възможното „изтичане на мозъци“ от някои райони.

Въз основа на действащите национални практики и с цел да се постигне по-голяма ефективност на социалния диалог и по-добри социално-икономически резултати, държавите членки следва да осигурят своевременно и пълноценно участие на социалните партньори в разработването и прилагането на реформите и политиките в областта на заетостта, социалната сфера и по целесъобразност икономиката, в това число посредством подкрепа за повишаване на капацитета на социалните партньори. Социалните партньори следва да бъдат насърчавани да договарят и сключват колективни споразумения в области от значение за тях, при пълно зачитане на тяхната автономност и правото на колективни действия.

Когато е целесъобразно и въз основа на действащите национални практики, държавите членки следва да отчитат опита в областта на заетостта и социалните въпроси на съответните граждански организации.

Насока 8: Насърчаване на равните възможности за всички, подобряване на социалното приобщаване и борба с бедността

Държавите членки следва да работят за приобщаващи, отворени за всички пазари на труда, като въведат ефективни мерки за борба с всички форми на дискриминация и за насърчаване на равни възможности за по-слабо представените групи на пазара на труда. Те следва да гарантират равно третиране по отношение на заетостта, социалната закрила, образованието и достъпа до стоки и услуги, независимо от пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст и сексуална ориентация.

Държавите членки следва да модернизират системите за социална закрила, за да осигурят ефективна, ефикасна, устойчива и адекватна социална закрила през всички етапи от живота на хората, като по този начин насърчават социалното приобщаване, възходящата социална мобилност, участието на пазара на труда и борбата с неравенствата, включително чрез организирането на своите данъчни и осигурителни системи. Допълването на универсалния подход с избирателни подходи ще повиши ефективността на системите за социална закрила. Модернизирането на системите за социална закрила следва да доведе до по-добър достъп, устойчивост, адекватност и качество.

Държавите членки следва да разработят и да прилагат превантивни и интегрирани стратегии чрез съчетаването на трите направления на активното приобщаване: подходящо подпомагане на доходите, приобщаващи пазари на труда и достъп до качествени услуги, съобразени с индивидуалните нужди. Системите за социална закрила следва да гарантират подходящи обезщетения за гарантиране на минимален доход за всеки, който не разполага с достатъчни средства, и да допринасят за социалното приобщаване, като насърчават хората да участват активно на пазара на труда и в обществото.

За гарантирането на равни възможности, в това число за жените, децата и младите хора, е особено важно наличието на достъпни и качествени услуги на приемлива цена като образование и грижи в ранна детска възраст, извънучилищни грижи, образование и обучение, жилищни и здравни услуги и дългосрочни грижи. Особено внимание следва да се отдели на борбата с бедността и социалното изключване, включително намаляване на бедността сред работещите и детската бедност. Държавите членки следва да гарантират, че всеки има достъп до основни услуги. За хората в нужда и в уязвимо положение държавите членки следва да осигурят достъп до адекватна социална помощ за жилищно настаняване. Особено внимание следва да се отдели на бездомничеството. Следва да се вземат под внимание специфичните потребности на хората с увреждания.

Държавите членки следва да осигурят своевременен достъп до финансово достъпни превантивни и лечебни медицински грижи и дългосрочни грижи с добро качество, като същевременно се поддържа устойчивостта в дългосрочен план.

В условията на увеличаваща се продължителност на живота и демографски промени държавите членки следва да гарантират, че пенсионните системи за работниците и самостоятелно заетите лица са адекватни и устойчиви, като предоставят равни възможности за жените и мъжете да придобият пенсионни права, включително чрез допълнителни схеми с оглед на осигуряването на адекватен доход. Пенсионните реформи следва да бъдат подкрепени от мерки за удължаване на професионалния живот, като например увеличаване на действителната пенсионна възраст, и да се вписват в рамките на стратегиите за активен живот на възрастните хора. Държавите членки следва да установят конструктивен диалог със съответните заинтересовани страни и да позволят подходящо постепенно въвеждане на реформите.
